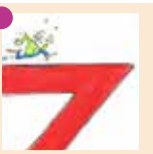

- pagina 4
- pagina 7 - 50 jaar Cantorij Oude Kerk
- pagina 8 - Vliegende start Gezin-School-Kerk

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

6e jaargang | nummer 9 | november 2022

Zin in je leven

INZICHTEN • 'Wat is de zin van het leven?'

Een vraag waar weinig mensen een direct antwoord op hebben. Wel zijn we veel bezig met 'zingeving' en de vraag naar: 'Hoe heeft mijn leven zin of betekenis?', vooral bij tegenslag, ziekte en verlieservaringen.

Twee jaren achtereen stond er een gesprekskring hierover op het programma in een van de wijken, twee keer kon die niet doorgaan vanwege corona. In deze *Kerk in Zoetermeer* pakken we dit thema op. De aanleiding is het boek *De zin van het leven* van *Volkscrant*-journalist Fokke Obbema, die na een confrontatie met de eindigheid van het leven zichzelf en anderen bevroeg op de 'zin in je leven' en tot een aantal inzichten komt.

Fokke Obbema kreeg in 2018 in zijn slaap een hartstilstand en behoorde als een wonder bij de tien procent die zo'n gebeurtenis ongeschonden overleeft. Door zo dicht bij de dood te zijn geweest begon hij zich af te vragen wat de zin van het leven eigenlijk is. Hij interviewde veertig mensen uit alle hoeken van de samenleving: schrijvers, predikanten, monniken, wetenschappers, leraren, en ook cabaretiers. Steeds was de eerste vraag: 'Wat is de zin van het leven?' De interviews leveren een indrukwekkende reeks visies op het leven, maar geen eenduidige antwoorden. Opvallend is dat slechts een enkeling komt met het christelijke antwoord 'God dienen en Christus volgen', al heeft dat uiteraard met de achtergrond van de geïnterviewde personen te maken. Obbema brengt in het laatste hoofdstuk de antwoorden in zeven categorieën onder. Zeven inzichten noemt hij dat.

1 Verbinding, gekoppeld aan kwetsbaarheid

De meeste geïnterviewden stellen dat het leven alleen zin heeft in verbinding met anderen en de natuur. Anderen, waarvoor jij van betekenis kunt zijn in hun kwetsbaarheid en andersom. Geconfronteerd met kwesties van leven, ziekte of dood. Maar ook in verbinding met de natuur, als klein, kwetsbaar, nietig schepsel.'

2 Veerkracht, hand in hand met dankbaarheid

Opvallend veel geïnterviewden blijken te beschikken over een

grote veerkracht, terugkomend vanuit een complexe situatie (ernstige ziekte, zware ongelukken, dood van een bekende). Er zijn er die de zin van hun leven vanuit die situatie ontlenen, zoals inzet voor goede doelen, een theatervoorstelling maken, relativering ('er zijn ergere dingen') of, zoals Obbema zelf, dankbaarheid voor het bestaan.

3 Het leven is een leerschool

Sommigen zien het leven als een leerproces met als doel de zin ervan te ontdekken. Een biochemicus stelt dat het leven doorgronden en fundamentele kennis ervan te vergaren een levenstaak is. Iemand anders zegt: 'Je eigen behoeften vinden, het vak waar je talenten liggen kiezen of je talenten ontwikkelen'. Levenswijsheid krijg je ook door ervaring, wordt daaraan toegevoegd, maar ook dat kun je leren, bijvoorbeeld door meditatie.

4 Hoop op vooruitgang – op weg naar een groter ethisch bewustzijn

Ondanks de verschrikkingen – oorlogen, genocides – uit de twintigste eeuw, zien sommige geïnterviewden dat ons collectieve bewustzijn enorm is toegenomen. Een weten-

schapper stelt dat de kerntaak van de mens bestaat uit het opbouwen en doorgeven van kennis, normen en waarden om de beschaving stapsgewijs op een hoger plan te brengen. 'De wereld wordt veiliger, de mensheid gezonder en welvarender, zelfs in de armste landen.' Heeft dit iets met ethiek te maken? Nee, zegt een sterrenkundige. De reden dat we in het vrije Westen zo 'beschaafd' kunnen zijn is dat we het ons kunnen permitteren.

5 Beperkingen van de wetenschap en herwaardering van religie

Heeft de wetenschap het geloof negatief beïnvloed, met sterke secularisatie als gevolg? Obbema vindt dat deze constatering aanpassing behoeft. Ieder wetenschappelijk probleem dat we oplossen levert tien nieuwe

problemen op, wordt gesteld. De wetenschap heeft dus zijn beperkingen. Het geloof in de wetenschap is veel te absoluut, vindt een ander. Wetenschap heeft religie geenszins opgeslokt. Religies bieden ook houvast, de mens heeft behoefte aan iets groter dan zichzelf, dat ergens op is gericht, stelt een sociologe. We moeten meer respect hebben voor religie, vinden verschillende wetenschappers.

6 Het nut van de dood – zoeken naar de essentie

De dood kwam in vrijwel elk gesprek dat Obbema voerde aan bod. Daarmee nam de afstand tot zijn 'even dood'-ervaring steeds verder af. We beschouwen de dood meestal als iets voor anderen. De overlevingsdrang wint het dan van de sterfelijkheid. Totdat we de dood in onze nabijheid meemaken:

LEZERSREACTIES

En u?

Hoe vind je zin in je leven?

Lees de persoonlijke ervaringen op pagina 1, 3 en 5. Herken je daar iets van? Hoe geeft u zin en betekenis aan wat u overkomt? Of wat staat daarbij juist zo in de weg?

Mail vóór 16 november naar lezers@kerkinzoetermeer.nl of bel de eindredactie (079) 3 522 519

'Als ik er iets van wil maken, dan moet ik het nu doen.' De dood dus als aanjager van het leven. Een andere 'functie' van dood – én van nieuw leven! – is 'aanjager van dankbaarheid' jegens God. Elke dag geleefd, dus elke dag een dag dichter bij de dood, is een reden voor dankbaarheid.

7 Geen zin, wel betekenis

Sommigen vonden de vraag 'Wat is de zin van het leven' irrelevant en wilden er geen woorden aan kwijt. Anderen betwijfelden, in navolging van Darwin, of het leven wel een bedoeling heeft als toeval zo'n grote rol speelt. Een filosoof vond de vraag verkeerd: 'Wat maakt het leven betekenisvol?' zou een betere vraag zijn. Iemand antwoordde daarop: 'De grondwet van het leven is God – verbindt die met liefde voor de medemens en de natuur.' Het geven van betekenis, ofwel zingeving, is iets wat wij de hele dag doen, merkt iemand anders op. 'We vinden van allerlei dingen wat, we leven ons leven met waarden en normen. Zingeving hoort bij mens-zijn.'

Het boek *De zin van het leven* werd een bestseller. Een eenduidig antwoord kreeg Fokke Obbema niet. Wel bracht het hem tot een tweede serie interviews, met andere mensen, steeds beginnend met de persoonlijke vraag: 'Wat is voor u een zinvol leven?'

• Jan Blankespoor

IK WEET NIET WAT DE TOEKOMST BRENGT, MAAR WEL WIE DE TOEKOMST BRENGT

Drang om te leven

'Ik heb het een en ander in mijn leven meegemaakt', vertelt een jonge vrouw, twintiger. 'Juist op moeilijke momenten had ik de drang om te leven. Wat er gebeurd is, heeft me uiteindelijk gevormd tot iemand die geniet van de kleine dingen, van mensen om mij heen. Van het samen zijn en samen doen. Wie goed doet, goed ontmoet, is mijn motto. Me inzetten voor de wereld, duurzaamheid en milieu, er zijn voor anderen, vind ik belangrijk. Op momenten dat het bij mij even wat minder gaat, zijn die anderen er weer voor mij.' Ook dat geeft zin. 'Genieten van het leven is voor mij gekoppeld aan God. Want Hij staat aan de basis van de dingen en de mensen, waarvan ik geniet en zin aan beleef.'

• Met toestemming opgetekend

Een zinvol leven

Veel lezers zullen zichzelf in een of meer van deze persoonlijke levensverhalen herkennen. En natuurlijk speelt de 'ander' daarin een belangrijke rol. Obbema stelt enigszins jaloers te zijn op gelovige mensen, die de zin van hun leven mede ontleen aan hun geloof. Gelovigen vinden het vanzelfsprekend dat die 'ander' zin aan hun leven geeft. Omdat God het van hun vraagt.

MONDIAL MOVERS
Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuiskwint
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefoverslag

Goudstraat 51
 2718 RD Zoetermeer
 Telefoon: +31 (0)79-361 13 68

E-mail: info@henneken.nl
 Internet: www.henneken.nl

ERKENDE VERHUIZERS
ZORG VERHUIZER
 2013

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen?

Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden?

Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

Van der Kruk Consultancy
 DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. Nettie van der Kruk
 T (06) 371 55 371
 E contact@vanderkrukconsultancy.nl
 I www.vanderkrukconsultancy.nl

Met betrokkenheid en respect wordt alles tot in detail geregeld

Teeuw
 UITVAARTVERZORGING
 Hoekeindseweg 61
 Bleiswijk
 www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Dag en nacht bereikbaar
 079 - 342 60 70

Redactie.AMG
 JOURNALISTIEK BUREAU
A.M. van der Giessen-van Velzen
 (079) 3 522 519
 Redactie.AMG@online.nl

**ZEKER VAN VAKWERK
 ZEKER VAN DORP**

Van Dorp – uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met vakkenis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent verzekerd van een gezonde leef- en werkomgeving. Dankzij onze landelijke overkoepeling en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

VAN DORP
 VOOR MORGEN

Kleinschalige onderneming met persoonlijke zorg en aandacht

24 uur per dag bereikbaar

Ongeacht uw verzekering

Van Dongen
 Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
 079 - 343 43 03
 wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
 Uitvaartzorg & UitvaartCentrum
 Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
 079 - 343 43 03 • www.vdusz.nl

Gebroeders Huurman
 een vertrouwde naam voor al uw bouw wensen

Bouwbedrijf | Gebroeders
Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

ERKENDE CASAMY Kwaliteit Zekerheid Service Garantie

PHOTO'S by **Leonie**

info@photosbyleonie.nl
 06-526 300 48

www.photosbyleonie.nl

Hospice - Elim
 MOERKAPELLE

Scan de QR-code om een kijkje te nemen in het hospice.

Wilt u meer weten over een verblijf of vrijwilligerswerk in het hospice?
 079 820 0881 www.hospice-elim.nl

Hospice Elim in Moerkapelle is een bijna-thuis-huis voor mensen in de laatste levensfase.

Bedrijfsruimte te huur in Pijnacker:
 2000m² bedrijfsruimte met 300m² kantoor- en 3000m² buitenruimte en 3000m² nieuwbouw mogelijk.

Tevens te huur in Zoetermeer:
 700m² kantoorruimte op 1ste etage. Naar eigen inzicht te renoveren en in te delen.

Tevens te huur in Ede:
 Bedrijfsunits +/- 200m²

Jan Konijn Beheer / Advies o.g.
 Tel: +31 (0) 79 316 33 20
 GSM: +31 (0) 6 53 277 242
 E: jan.konijn@solcon.nl
 te Oud-Soetermeer

De fiets van Oud-Soetermeer

Voor info bel Jan 06 - 53 277 242 inclusief gratis ondernemersadvies!

ichthus boekhandel
 bijbels boeken muziek

Dorpsstraat 74
 2712 AM Zoetermeer
 079-3162081

ICHTHUSBOEKHANDEL.NL

Schoonheidssalon Azora
 natuurlijke schoonheid

- Schoonheidsbehandelingen
- Duo behandelingen
- Aangesloten bij ANBOS en Provoet
- (Diabetisch) pedicure
- Shellac CND
- Microneedling
- Diverse specialisaties

Balthasarschans 9
 2728 EP Zoetermeer
 079 341 43 05
 info@salonazora.nl
 www.salonazora.nl

PATERNOTTE
 UITVAARTZORG

“Als u afscheid moet nemen, dan wilt u dat natuurlijk zo goed mogelijk doen”.

079 - 303 22 03
 24 uur per dag bereikbaar

Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
 www.paternotteuitvaart.nl
 info@paternotteuitvaart.nl

De Goede Herder

klassieke concerten en zaalverhuur

HERBERG OUDE KERK ZOETERMEER

Dorpsstraat 59, 2712 AD Zoetermeer
 E info@herbergoudekerk.nl M 06 8351 0287

WWW.HERBERGOUDEKERK.NL

Met z'n drieën lopen

THEMA

Hoe geef je zin aan je leven, hoe doe je dat? In contacten met mensen die (weer) op zoek zijn naar zingeving in hun leven, na een ingrijpende ervaring of omdat ze tegen het leven oplopen, probeer ik er eerst te zijn. Hen te zien en hun verhaal te horen. Ik mag met hen 'meelopen' in een periode in hun leven. Meelopen is actief, we zijn samen in beweging op zoek naar ... Soms weet je dat niet direct maar wordt dat gedurende de reis zichtbaar. Als je samen met iemand loopt kunnen woorden belangrijk zijn, maar ook stilte. Zoals het letterlijk stil kan zijn als je met iemand wandelt. Samen stil zijn kan helend zijn in de zoektocht naar zin. Ook muziek en zingen kunnen dat zijn. De laatste tijd zing ik met iemand na onze ontmoetingen een lied. Een lied dat herinnert aan een persoon of een lied dat op dat moment hoop geeft. Verhalen zijn belangrijk om te ontdekken wat of wie zin geeft aan jouw leven, jouw bestaan. Ik probeer verhalen van mensen die ik hoor ergens te linken aan het verhaal van God met mensen. Dat is niet altijd makkelijk, want als je het liefste wat je had bent verloren, is het soms hard zoeken naar dat andere verhaal. Dat proberen we te ontdekken in dat samen oplopen. Ik geloof dat we nooit met twee maar altijd met drie lopen. God is erbij, ook als je dat niet ervaart op dat moment.

• Arianne Lodder
JONGERENPASTOR ZOETERMEER-ZUID

Zin ontdekken

Je kunt vinden dat er helemaal niet zoiets is als een zin van het leven. Je bestaat, je bent doelloos deze wereld ingetuimeld. Er blijft niet anders over dan een beetje harken in de chaos van het leven. Sommige lijden daaraan, andere vinden het wel een bevrijdend idee. Je kunt ook menen dat je zelf een zin aan het bestaan moet geven. Zoals op een Loesje-poster staat: 'De zin van het leven die schrijf je zelf' en Gerard Reve zei: 'De dood die heb je al, bedoel ik, maar het leven is wat je er zelf van weet te maken.' Maar alle grote religieuze tradities stellen dat het leven een bepaalde zin heeft. Ze vullen het verschillend in, maar ze zeggen allemaal: er is een weg. Die weg hoef je niet te maken of uit te vinden. Alleen te ontdekken. Je hoeft niet zelf een weg door de oerwoud van het leven uit kappen. Er is een weg. 'Ik ben de weg, de waarheid en leven', zei Jezus over zichzelf.

• ds. Jan van der Wolf
ZOETERMEER-ZUID

LEVEN IS

STAGE LOPEN VOOR DE EEUWIGHEID

Crisispastoraat: wat zeg, lees, doe ik?

Als ik bij iemand ben die een weg gaat van zeker worden, die weet dat beter worden er niet meer inzit en ik maak verbijstering en ontreddeering mee, ontkenning en berusting, ben ik eerst stil om de zorg en de strijd tot me door te laten dringen. Misschien kan ik de last een klein eindje meetorsen. In de loop van het er zijn probeer ik een deur van hoop te openen. Vaak lees ik de profetie van Jesaja, dat God zijn volk bij zijn naam geroepen heeft. Die roep begon met de doop, hét teken en zegel dat zegt: 'U bent van Mij!' De belofte dat God erbij is, als bezorgdheid als een kolkende rivier door het gemoed trekt: Hij houdt vast en laat u niet meesleuren. Of als angst en stress je energie opvreet, de belofte dat God je niet door de vlam zal laten verteren.

U bent kostbaar in zijn ogen. Met een psalm laat ik horen dat het lijden niet langs God heen gaat, maar dat Hij uw situatie in zijn hand weegt en dat Hij er is om mede de schouder te zetten onder uw last. Daarna lees ik een gebedpsalm: 'Bij U, HERE, schuil ik.' Een paar verzen later klinkt het gebed dat Jezus aan het kruis bad, waarmee Hij zich aan God toevertrouwt. Een volgende keer lees ik het lied van de Bewaarder, die mee optrekt als een schaduw aan uw rechterhand. 'Hij maakt het kwade goed, Hij is het die u hoedt.' Er zijn wel eens situaties waarin ik Psalm 88 lees, de psalm van de uitzichtloze klacht, die alleen begint met: 'HERE God, mijn redder.' Ik blijf erop wijzen dat God zich ontfermt, dat Hij draagt en dat Hij perspectieven opent.

Als het einde nadert, klinkt het lied van de goede herder, die door het donkere dal van de schaduw van de dood vooropgaat. Aan het eind daarvan is er licht, waarin we een gedekte tafel gewaar worden, met de hemelse Vader die ons als Gastheer opwacht. Als de krachten minimaal zijn geworden, geef ik een zegen met het leggen van mijn hand op het hoofd. Dat vind ik zelf het krachtigste en het mooiste, want soms heb ik met mijn woorden van uitzicht het gevoel of ik over hoofden heen praat. En zo vaak hoor ik naderhand, dat de zegen rust heeft gegeven. Het voormoment van de eeuwige rust, waarover we met woorden en muziek bidden: 'Requiem aeternam dona eis, Domine' – 'Geef hun eeuwige rust, Heer.'

• ds. Kees Wesdorp
OUDE KERK

VAN DE REDACTIE

Geduld

In een week tijd kunnen er heel wat jobstijdingen langs komen. Ook zonder dat je eigen persoon in het geding is of dat je zelf tegenslag aan den lijve ondervindt. Een bericht van overlijden, een plotse diagnose met verstrekkende gevolgen, de effecten van een burn-out, verlies van jong leven, overleven na een scheiding. Jobsgeduld vereist, lijkt dan het credo. In het Nieuwe Testament schrijft Paulus:

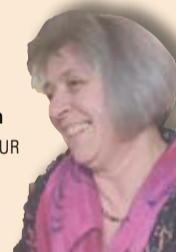
'We weten dat ellende tot volharding leidt, volharding tot betrouwbaarheid, en betrouwbaarheid tot hoop. Deze hoop zal niet worden beschaamd, omdat Gods liefde in ons hart is uitgesproken door de heilige Geest.'

Vijf gemeenteleden uit verschillende kerken, van jonger tot wat ouder, weten ervan. Ze geven in deze krant een inkijkje in hun levensweg. Vijf voorgangers beschrijven iets van hun persoonlijke pastorale ervaringen. Daarbij denk ik aan een spreuk die ik laatst kreeg toegestuurd:

*Geduld met anderen is liefde
Geduld met jezelf is hoop
Geduld met God is geloof*

Geduld in deze combinatie vormt een sterke driehoek om je in het leven overeind te houden. Dát dit kan, hoor je in deze verhalen.

• Marieke (A.M.)
van der Giessen-
van Velzen
HOOFD/EINDREDACTEUR

Er zijn altijd lichtpuntjes

'De dag voordat ik opgenomen werd voor een operatie aan mijn arm, verhuisde mijn man naar De Strijp in Rijswijk om daar verpleegd en verzorgd te worden. Hij lijdt aan vasculaire dementie', vertelt Liesbeth van Daal-ten Pas, 75 jaar. 'Dat ik geen deel kan hebben aan zijn leven vind ik het meest verdrietig. Dat ik er niet elke dag heen kan. Uiteengerukt zijn we. Maar

'dat draadje tussen jullie, dat gaat niet kapot', zei de dominee. Na die armoperatie in augustus vorig jaar en daaropvolgende revalidatie moest mijn linker knieprothese vervangen worden. Dat is in december gebeurd en bij deze revalidatie brak mijn rechterbeen spontaan. Ik ben in februari heel even in mijn eigen huis geweest. Nu na zeven maanden gips word ik daaraan geopereerd. Al die tijd heb ik niet kunnen staan of lopen en alleen maar mijn rechterarm kunnen gebruiken. Acht maanden woon ik nu in het Buurtzorgpension aan de Schoolstraat, in de mooiste kamer. Al die lieve mensen die zo trouw blijven komen. Mijn twee zoons, mensen uit de kerk, oud-collega's, van het Rode Kruis, het blokfluitensemble, vriendinnen. Mensen die zelf ook met gebrokenheid te maken hebben. In die warmte om me heen zie ik de hand van onze Heer. Hij is een God vol liefde. Ik zie vaak de ronde poster voor me op een van de kinderkamers vroeger: 'God is liefde'. Ja, ik kan blijmoedig zijn, geduldig, dat is me echt gegeven. Ik bid wel maar vraag niet waarom. Waarom ik niet, en zoveel anderen wel? Er is altijd iemand die me draagt. Er zijn altijd lichtpuntjes – en ik had nergens beter kunnen zijn dan hier, schrijf ik op de afscheidskaarten voor de zorgmedewerkers. Het is nu weer spannend, dat ongewisse: waar ga ik naartoe na de operatie, en voor hoe lang?

• Marieke van der Giessen-van Velzen

Wat doe ik hier nog?

We hielden deze zomer in Zuid kerkdiensten rond liederen van Stef Bos over mensen uit de Bijbel. De eerste dienst ging over Lea, de niet-geliefde vrouw van aartsvader Jakob. Het grijpt je bij de keel, zoals Stef Bos het zingt.

*Wij leven langs elkaar
Jij weet niet wie ik ben
Jij laat jezelf niet zien.*

*Tegen beter weten in geloven
dat deze leegte ooit verdwijnt.*

*Maar we blijven bij elkaar.
Om de lieve vrede,
of om de kinderen,
of om ik weet niet wat
de anderen er van vinden.
Of om de angst
om te verliezen.
Maar niet om de liefde.
Wat doe ik hier nog?*

Met dit lied wordt een verdriet wat vaak verborgen blijft, zichtbaar in de kerk. Ik moest denken aan een vriend die leeft met een partner die psychisch ziek is. Iedere keer besluit hij: 'Ik kan niet meer verder.' En toch gaat hij door. 'In voor- en tegenspoed' heeft hij beloofd en daar houdt hij aan vast.

Of aan die vrouw die na 25 jaar haar huwelijk beëindigt en met terugwerkende kracht ontdekt hoe eenzaam zij was in die relatie. Als je dan in de Bijbel leest, in Genesis 29:31 en verder, hoe Lea bij ieder kind dat zij krijgt, hoopt de liefde van Jakob te winnen, snijdt het door je ziel. Met welke valse hoop leef je? Als de kinderen eenmaal wat ouder zijn, als we een ander huis hebben ... En intussen ploeter je verder, alleen. Het trof me in de Bijbel dat er staat: de HEER ziet. De HEER ziet dat Lea niet geliefd is en zorgt ervoor dat zij kinderen kan krijgen. In Genesis betekenen die kinderen voor Lea vooral bestaansrecht. De HEER ziet. Ik hoop dat dat troost geeft aan mensen in hun – vaak stille – verdriet. Er is er Eén die weet van jouw strijd. Het was ook goed om dit lijden in een kerkdienst zichtbaar te maken. Erkenning. Mensen die na afloop van de dienst je toefluisteren: 'Dit ging over mij ...' Even waren zij niet eenzaam, maar werden zij gezien met hun vraag 'Wat doe ik hier nog?'

• ds. Els van der Wolf-Kox
ZOETERMEER-ZUID

**DOE JE BEST,
GOD DOET DE REST**

Tegenslagen geven je kracht

Drie jaar geleden werd bij Wouter Zegwaard, 24 jaar, teelbalkanker geconstateerd. Nu heeft zijn beste vriend het. 'Bij hem is de tumor snel ontdekt en hij is al aan de chemo's begonnen. Ik kan erover praten met hem. Maar het is lastig, ik zou zoveel meer willen betekenen. Zelf vond ik het vooral naar voor de mensen om me heen. Tot mezelf drong het niet zo door. Je trekt een soort muurtje op, uit zelfbescherming denk ik, want je moet er doorheen. De chemokuren duurden 3x3 weken. Mijn haar hadden we uit voorzorg gemillimeterd. Dat hebben we geweten, toen het uitviel zorgden die haartjes voor enorme jeuk overal. De dagen vliegen en tegelijkertijd duurt het vreselijk lang. En net toen ik schoon verklaard was en aan herstel kon beginnen, werd m'n zusje ziek. Wat ik precies geloof kon ik eigenlijk nooit onder woorden brengen. Ook niet wat God nou echt betekent in mijn leven. Ken je De Binnentuin, in Voorthuizen? De oom van een vriend heeft een zwembad verbouwd tot een binnentuin over God, we waren er vorige maand met de vrienden-groep. Daar zág ik wie God is, daar ontdekte ik wat ik geloof! In grotkamers wordt uitgelegd wie God is als Vader en Schepper, Jezus als de Weg en de Heilige Geest als vernieuwend Water, je ziet het letterlijk voor je. Ik zou daar iedereen wel naartoe willen sturen. Je kan leuk werk hebben, fijn sporten, maar alles kan dus zomaar stoppen. Tegenslagen zeggen je wat je kunt ervaren van de kracht van God. Ik vroeg twee gasten van de zaak: Wat is de zin van het leven? Eerder had ik daar zelf geen antwoord op. Nu kan ik zeggen: Ik weet het, kom naar me toe!

Benieuwd naar de Binnentuin? W.binnentuinovergod.nl

• Marieke van der Giessen-van Velzen

Een pastor met lege handen

Op weg ben ik naar een vrouw die er niet meer zou zijn. Ze is niet 'verhuisd' naar de hemel, maar naar het verpleeghuis tegenover de Oosterkerk. Vier maanden wachtte ze in het hospice op haar overlijden, maar dat gebeurde niet. 'Het verzuim van de dood', zoals José Saramago zou zeggen. God geeft haar nog genadetijd, zou jij misschien zeggen. Maar ik weet vandaag niet wat ik moet zeggen. Ik ga deuren door. Neem de trap in plaats van de lift. In de hoop dat ik door meer tijd en beweging een ingeving krijg. Iedere stap dichterbij valt me echter zwaarder. 'Gewoon er zijn is genoeg', maar ik wil hier eigenlijk helemaal niet zijn. Wat moet deze

vrouw met een pastor die alleen maar kan zijn en niets zinnigs weet te zeggen? Ik vind haar aan een tafel met haar nieuwe medebewoners. Een activiteit taart versieren. Ze heeft zichzelf gedwongen om te gaan. Goed om met mensen kennis te maken. Hoe aardig ze ook mogen zijn, ze zijn nieuw. Ik duw haar in de rolstoel naar haar kamer. Daar zitten we. Ontheemd in Oosterheem. We praten wat over en weer. Tussen de regels door merk ik op dat ze nadent over het leven buiten dit huis waar ze niet wilde wonen. Ze kan erover nadenken, maar ze heeft de energie niet. Wat zou ik graag als pastor dat voor haar oplossen. Maar ik ben een pastor met lege handen.

'Ik ben er geweest'. Dat kan ik zeggen, want ik mag zo weer naar buiten. Maar wat heb je nog te zeggen als je daar blijft? 'Ik ben met lege handen gekomen. Geen houvast, geen richting, geen spijt. Geen grote gedachten of dromen. Alleen maar ruimte en tijd. Alleen maar ruimte en tijd', zingt Lenny Kuhr. Ik gebruik de ruimte en tijd 's avonds om mijn lege handen te vouwen en bid tot God, mijn houvast. Hij die zegt dat Hij door de kracht die in ons werkt, bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij vragen of denken (Efeze 3:20). Aan Hem vertrouw ik mij en haar toe. Bij Hem in goede handen.

• Timo Hagendijk
PIONIER PERRON OOSTERHEEM

**HEB IK EINDELIJK
DE ZIN VAN HET LEVEN
IN ELKAAR GEPUZZELD
ZIJN ER NOG
DRIE SCHROEFJES OVER**

Als het langer duurt

Je krijgt te horen dat je ongeneeslijk ziek bent. Hooguit zes weken, heeft de dokter gezegd. Je wereld staat op z'n kop. De tijd verstrijkt. De weken gaan voorbij. Je voelt je eigenlijk wel goed. Intussen zijn er al maanden verstreken sinds die jobstijding. De horizon blijkt toch verder weg te liggen dan je eerst dacht. Waar moet je je op instellen? Wanneer ga je definitief afscheid nemen van je geliefden? Hoe vul je de bonustijd zinvol in? Vragen die niemand anders voor jou kan beantwoorden. Langer leven dan gedacht is dan niet alleen een geschenk, maar ook een opgave.

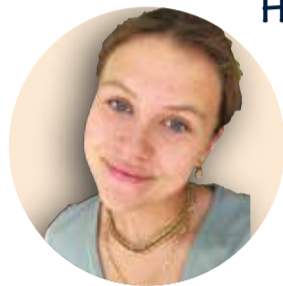
Een gebed uit Iona bidt:

O Heer, onze Schepper,
Uw barmhartigheid heeft ons
het geschenk gebracht
van een nieuwe morgen.
Help ons gisteren
achter ons te laten,
niet vooruit te lopen op morgen
maar deze dag als uniek
te aanvaarden.

• ds. Jan van der Wolf
ZOETERMEER-ZUID

Hoop houdt je levend

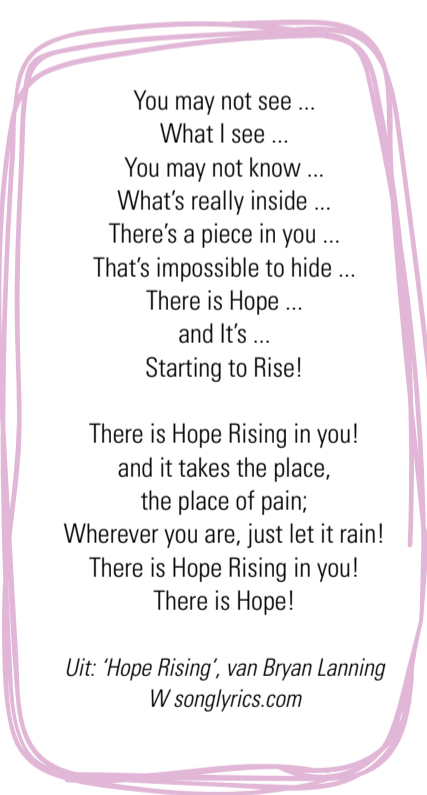
'We hadden een feestje gegeven toen mijn broer genezen was verklaard', vertelt Anouk Zegwaard, 21 jaar. 'Maar twee maanden later begon het hele circus opnieuw, van april tot oktober 2020. Het begon met een bult in mijn nek, die niet wegging. Mijn kettinkje met hartje kon ik niet meer dragen, zo gevoelig was het geworden. Het bleek de ziekte van Hodgkin, lymfeklierkanker.

Eerder had Wouter mij getroost toen ik bang was hem te verliezen, ik maakte voor het eerst van dichtbij mee dat iemand zo ziek is. Nu was ik het zelf. Ik had een groot schuldgevoel, omdat iedereen al die ellende weer moest doormaken. Zelf dacht ik: ik ga hier doorheen, ik fiks dat wel. Maar het was coronatijd, we moesten heel voorzichtig zijn en ieder verkoudheidsje van anderen ontwijken. Dat was heel eenzaam, terwijl ik een knuffel juist nodig had.

Na vier kuren in het LUMC was ik opgelucht: zie je wel, gefikst! Toen kwam er bericht dat er toch zes nodig waren ... Dat was heel moeilijk. Ik lag op een eenpersoonskamer, want nog steeds corona. Muziek hielp, vooral het lied 'Hope Rising' van Bryan Lanning. Bij het ombeurten-stukje stelde ik me dan voor dat ik de vrouwens-tem was en God antwoordde. Bij het horen ervan schiet ik weer vol. We hebben best wel wat meegemaakt, twee kanten op: zelf ziek en mijn broer ziek. Daarom wilde ik eigenlijk een opleiding gaan doen om anderen te helpen: luisteren, aandacht geven, praktische tips. Een meisje had via mijn Instagram-account bijvoorbeeld veel aan de 'smoothies'-tip voor als je misselijk bent na de chemo. Maar mijn broer raadde dat af: het gaat niet altijd goed en ik raak snel aan mensen gehecht. Daarom doe ik eerst wat ik echt leuk vind - de opleiding tot zelfstandig bakker - om verder te kunnen met mijn eigen leven. Daarna wil ik dat graag gaan combineren.

• Marieke van der
Giessen-van Velzen

Veerkracht: van ernstig verlies naar een nieuwe levensinvulling

Helma
Nieuwstad-
Gravesteijn,
48 jaar,
werd na haar
hbo-opleiding
maatschappelijk

werk & dienstverlening uiteindelijk personeelsadviseur. Toen ze in 2013 bij een reorganisatie ontslagen werd besloot ze geen betaalde baan te zoeken. 'Ik wilde graag beschikbaar zijn voor mijn gezin en mijn ouders. Mijn vader was toen al een aantal jaar ongeneeslijk ziek. Regelmatig ging ik mee naar het ziekenhuis en vroeg ook hulpmiddelen en zorg aan. In 2019 bleek ook mijn moeder ongeneeslijk ziek. De mantelzorg werd steeds intensiever. Mijn moeder overleed in februari 2020 en mijn vader in januari 2021. Een heel groot verlies. Al voor het overlijden van mijn ouders wist ik dat ik mij wil inzetten voor andere mantelzorgers. Ik heb ervaren welke zoektocht er nodig is en welke grote hindernissen je tegenkomt wanneer je een beroep doet op de verschillende wetten waar je zorg of hulpmiddelen uit kunt krijgen. Daarom heb ik de opleiding tot Mantelzorgmakelaar gevolgd. Ik ondersteun de mantelzorgers om de zorg voor hun naaste zo goed mogelijk vol te houden: ik luister naar het persoonlijke verhaal, bekijk wat voor hulpmiddelen of diensten de zorg kunnen verlichten en ik informeer de mantelzorgers hierover. En als dat gewenst is regel ik de zorg of hulpmiddelen. Sinds september ben ik bezig met het opstarten van mijn bedrijf Kompas in Mantelzorgland. Daar komt nogal wat bij kijken. Wel ben ik al beschikbaar voor mantelzorgers die mij particulier willen inhuren. Ik hoop dat ik veel mantelzorgers kan helpen!

Herken je jezelf als mantelzorger en heb je ondersteuning nodig, neem dan contact op met Helma T 06-5355 6580

• Jan Blankespoor

**JE LEEFT NIET
OM TE STERVEN,
JE STERFT
OM TE LEVEN**

AANRADERS

Protestantse Lezing 'Zinnig zoeken'

Maatschappelijk actueel statement vanuit de protestantse traditie. Jaarlijks rond Hervormingsdag 31 oktober en dit jaar met het thema 'Zinnig zoeken', met ds. René de Reuver, scriba Protestantse Kerk, en Annemiek Schrijver van 'De Verwondering'. Verkrijgbaar als boekje via protestantsekerk.nl/nieuws

Concert 'De zin van het leven'

Filosofisch muziektheater met intieme a capella zang & indrukwekkende levensverhalen uit het boek van Fokke Obbema, vervlochten met repertoire en levenservaringen van Wishful Singing. 4 en 16 november, Nieuwe Kerk en Amare in Den Haag W.wishfulsinging.nl/concert/de-zin-van-het-leven-2-2-3-2

Praten met Job

Over het Bijbelboek Job in relatie tot het lijden in de wereld. Knagende en herkenbare vragen, met 'hand-woorden', als houvast voor jezelf en anderen om je heen. *KokBoekencentrum, € 17,99*

Kerk in Actie-dag Gouda

Regionale Kerk in Actiedag op 19 november 10.30-16.30 uur in Gouda:

'Aan tafel! Ontvangen & delen' met workshops rond vijf tafels: geloofs-, generatie-, buurt-, groene tafel en de Kerk in Actie-tafel. W.aanmelder.nl/129776

Adventskalender

De adventskalender 2022 sluit aan bij het jaarthema 'Aan tafel!' en laat zien hoe we juist met

Advent en Kerst mogen ervaren dat we uitgenodigd worden in Gods nabijheid. Elke dag een korte overdenking, aangevuld met mooie citaten, liederen en (gespreks)vragen. W.petrus.protestantsekerk.nl/adventskalender

HGJB-Kerstconferentie

Andere jongeren ontmoeten en meer leren over God en jezelf. Van 28-30 december Kerstconferentie 'Leef in vrijheid!'. [Aanmelden W.hgjb.nl/kc](http://Aanmelden.W.hgjb.nl/kc)

